

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 2007
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Ποιοι παράγοντες είχαν ενισχύσει την ελπίδα των Ελλήνων ότι η Ρωσία θα τους βοηθούσε στον αγώνα τους για απελευθέρωση από την Οθωμανική Αυτοκρατορία;

Μονάδες 10

A.1.2. Με ποιον τρόπο οι δυνάμεις του Άξονα προχώρησαν σε διαμελισμό της Ελλάδας μετά το Μάιο του 1941;

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α.** Στο συνέδριο του Λάμπαχ οι Μεγάλες Δυνάμεις τάχθηκαν αλληλέγγυοι με τη «νόμιμη» εξουσία του σουλτάνου.
- β.** Στη δεύτερη βιομηχανική επανάσταση οι νέες πηγές ενέργειας είναι η ηλεκτρική ενέργεια και το πετρέλαιο.
- γ.** Βασικός όρος της ανακωχής των Μουδανιών ήταν η αναχώρηση των ελληνικών στρατευμάτων από την Ανατολική Θράκη.
- δ.** Ο Έβρος ορίστηκε ως σύνορο Ελλάδας-Τουρκίας με τη Συνθήκη των Σεβρών.

- ε. Το Μάρτιο του 1938 ο Χίτλερ αναγκάζει την Τσεχοσλοβακία να ενωθεί με τη Γερμανία.

Μονάδες 10

A.2.2. Να δώσετε το περιεχόμενο των όρων που ακολουθούν:

- α. ανώνυμες εταιρείες.
- β. κομιτατζήδες.
- γ. Εθνικό Συμβούλιο.

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από το πιο κάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α. Να αναφέρετε τους όρους του πρωτοκόλλου του Λονδίνου της 10^{ης}/22^{ας} Μαρτίου 1829 και των πρωτοκόλλων της 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 και να επισημάνετε τις μεταξύ τους διαφορές.

Μονάδες 10

- β. Να προσδιορίσετε τις επιδιώξεις τόσο των τριών Μεγάλων Δυνάμεων όσο και των Ελλήνων, τις οποίες εξυπηρετούσε η υπογραφή των πρωτοκόλλων της 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830.

Μονάδες 10

Κείμενο

Τα πρωτόκολλα της 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830

[...] Στις 22 Ιανουαρίου / 3 Φεβρουαρίου 1830, η Διάσκεψη του Λονδίνου, ύστερα από αγγλική πρόταση, διακήρυξε την πολιτική ανεξαρτησία της Ελλάδος, με το άρθρο 1 πρωτοκόλλου που υπογράφεται από τους πληρεξουσείς της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας, Άμπερντην, Μονμορανσύ Λαβάλ και Λίβεν. Το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου της 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 όριζε: «Η Ελλάς θέλει σχηματίσει εν Κράτος ανεξάρτητον, και θέλει χαίρει όλα τα δίκαια,

πολιτικά, διοικητικά και εμπορικά, τα προσπεφυκότες εις εντελή ανεξαρτησίαν».

Η πανηγυρική αυτή διακήρυξη της πολιτικής ανεξαρτησίας της Ελλάδος συνιστούσε διεθνή αναγνώριση ελληνικού κράτους, άρα ίδρυσή του και έναρξη της υπάρξεώς του από την άποψη της διεθνούς κοινωνίας. Η πρόοδος, σχετικά με τους αντίστοιχους ορισμούς του πρωτοκόλλου της 10/22 Μαρτίου 1829, ήταν μεγάλη και είχε σπουδαιότητα κρίσιμη. Αντίθετα, οι ορισμοί του πρωτοκόλλου εκείνου για τα σύνορα του ελληνικού κράτους αθετούνταν μερικώς με ό,τι όριζε πολύ δυσμενέστερα για την Ελλάδα το άρθρο 2 του νέου πρωτοκόλλου.

[...]

Με το άρθρο αυτό* εκπληρωνόταν ο αρχικά διακηρυγμένος σκοπός της επεμβάσεως των τριών συμμάχων στον ελληνοτουρκικό αγώνα, δηλαδή η αποκατάσταση της ειρήνης και η εξασφάλιση της ναυτιλίας και του εμπορίου στην περιοχή.

Η εκπλήρωση του σκοπού αυτού εξαίρεται και στο «Συμπέρασμα» του πρωτοκόλλου, όπου «αι τρεις Δυνάμεις συγχαίρουν αλλήλας» για το «κλείσιμο», ύστερα από τόσο μακρές και δύσκολες διαπραγματεύσεις, του Ελληνικού ζητήματος και διατυπώνουν την ελπίδα ότι η συνεργασία τους θα συνεχισθή σε παρόμοιες περιστάσεις και δεν θα παύση να συμβάλλη στην εμπέδωση της παγκόσμιας ειρήνης.

Οι Δυνάμεις έβλεπαν στο πρωτόκολλο την οριστική διευθέτηση ενοχλητικού ζητήματος. Οι Έλληνες αντίθετα έβλεπαν σ' αυτό, και ιδιαίτερα στο πρώτο άρθρο του, απλώς την απαρχή του ελεύθερου πολιτικού βίου του Έθνους. Και πραγματικά, με το πρωτόκολλο του Λονδίνου της 3^{ης} Φεβρουαρίου του 1830 τερματιζόταν η Ελληνική Επανάσταση, αλλά και άρχιζε να υπάρχει επίσημα στη διεθνή κοινωνία το Ελληνικό Κράτος.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, 1978, τόμος ΙΒ', σελ. 536-537

* (άρθρο 4)

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από τα πιο κάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

- α.** Στις διώξεις που υπέστησαν οι Έλληνες της Ανατολικής Θράκης, της Δυτικής Μικράς Ασίας και του Πόντου κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου.

Μονάδες 14

- β.** Στους αγώνες των Ελλήνων του Πόντου και των Αρμενίων από το 1915 έως το 1922 και στις συνέπειες που είχαν γι' αυτούς.

Μονάδες 16

ΚΕΙΜΕΝΑ

Κείμενο Α

Με την είσοδο της Τουρκίας στον πόλεμο, ο Ελληνισμός του Πόντου ακολούθησε την τύχη των Ελλήνων της ανατολικής Θράκης και της Μικράς Ασίας: εκκενώσεις οικισμών, τάγματα εργασίας, εκτελέσεις λιποτακτών, αντίποινα στις οικογένειες των φυγοστράτων. Η γεωγραφική όμως θέση του Πόντου κοντά στο ρωσοτουρκικό μέτωπο είχε σαν αποτέλεσμα να δοκιμάσει εντονότερα τις συνέπειες του πολέμου. Συγκεκριμένα, μετά τη συντριπτική ήττα της Τουρκίας στο Σαρικαμίς (Ιανουάριος 1915), που αποδόθηκε στη συμμετοχή απίστων στον «ιερό στρατό του Προφήτη», οι Έλληνες του Πόντου απομακρύνθηκαν από τον τακτικό στρατό και τοποθετήθηκαν στα αμελέ ταμπουρού. Έτσι με το πρόσχημα της θρησκοληψίας, οι Πόντιοι, νέοι και γέροι, στρατολογούνταν αποκλειστικά πια στα τάγματα εργασίας.

Αλλά ό,τι κυρίως χαρακτηρίζει και διαφοροποιεί τους διωγμούς του Πόντου από τις διώξεις των Ελλήνων σε άλλες περιοχές είναι η οργανωμένη αντίσταση των κατοίκων του. Οι διώξεις εντάθηκαν με την έκδοση διατάγματος για την εξορία όλων των ανδρών από 16-40 ετών και τη μεταφορά

των γυναικοπαίδων στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας (15/28 Δεκεμβρίου 1916).

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, 1975, τόμος ΙΕ', σελ. 102

Κείμενο Β

«Περί τα τέλη Απριλίου του έτους εκείνου* ο μητροπολίτης Τραπεζούντος Χρύσανθος έφθασεν εις Παρισίους και την ιδίαν εσπέραν της αφίξεώς του ανέπτυξεν εις τους κ.κ. Βενιζέλον και Πολίτην το ζήτημα του Πόντου. Έμειναν σύμφωνοι να υποβληθή υπόμνημα του μητροπολίτου εις την Συνδιάσκεψιν της Ειρήνης δι' ου, χωρίς να αποκρούεται η ομοσπονδία Πόντου και Αρμενίας, να ζητήται η ίδρυσις εις τον Πόντον κράτους ελληνικού, αυτονόμου, εντελώς ανεξαρτήτου από το αρμενικόν».

Ίωνος Δραγούμη, «Το ζήτημα του Πόντου», *Πολιτική Επιθεώρηση*, 17 Ιουλίου 1920.

*(1919)

Κείμενο Γ

[...] Το ειδικό Δικαστήριο της Ανεξαρτησίας, που έδρευε στην Αμάσεια το 1921 υπό την προεδρία του Νετζατί μπέη, απασχολήθηκε με τα διακεκριμένα μέλη της ποντιακής κοινότητας. Ο αντικειμενικός σκοπός του δικαστηρίου ήταν να χτυπήσει το ποντιακό κίνημα και στα μέσα του 1921 ο Νετζατί μπέης ανακοίνωσε ότι ανακάλυψε μια «προδοτική συνωμοσία» εναντίον του τουρκικού λαού. Σύμφωνα με τις ανακαλύψεις αυτές οι επαναστάτες του Πόντου βρίσκονται σε συχνή επικοινωνία με το Γενικό Επιτελείο του ελληνικού στρατού, και είχαν προγραμματίσει έναν αντιπερισπασμό στα νώτα των Τούρκων ταυτόχρονα με την ελληνική επίθεση από το δυτικό μέτωπο. Οι τουρκικές αρχές άρχισαν να θέτουν υπό κράτηση τους Έλληνες προύχοντες που είχαν παραμείνει στα αστικά κέντρα του Πόντου. [...] Ως

ΑΡΧΗ 6ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

αποτέλεσμα 155 διαπρεπή μέλη της ελληνικής ποντιακής κοινότητας εκτελέσθηκαν με την κατηγορία ότι εργάζονταν για την ίδρυση ποντιακού ελληνικού κράτους. [...] Έτσι, πριν ακόμη από την ήττα των ελληνικών δυνάμεων στην δυτική Μικρά Ασία οι Τούρκοι κατάφεραν να εξουθενώσουν το ελληνικό στοιχείο του Πόντου.

Μελετήματα γύρω από τον Βενιζέλο και την εποχή του, Εκδόσεις Φιλιππότη, Αθήνα 1980, σελ. 461-462

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.00' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 6ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ